

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM SPRAWIAJĄCYM TRUDNOŚCI WYCHOWAWCZE I PRZEJAWIAJĄCYM AGRESJĘ W PRZEDSZKOLU MIEJSKIM NR 30 W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

PODSTAWA PRAWNA:

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 900 ze zm.) – art. 68 ust. 1 pkt 3, art. 102 ust. 1 pkt 13
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 984 ze zm.) – art. 6 pkt 1 i 2
- Ustawa z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1550 ze zm.) – art. 572 §1 i § 2
- Ustawa z 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1359 ze zm.) – art. 109 § 1
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1551 ze zm.) – § 22 ust. 3 pkt 2
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1604) – § 2
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1798)

I CELE PROCEDURY

1. Usprawnienie i zwiększenie skuteczności oddziaływań wychowawczych przedszkola wobec dzieci wykazujących objawy zagrożenia niedostosowaniem społecznym.
2. Zapobieganie zachowaniom niepożądanym dzieci, w szczególności o charakterze powtarzalnym.
3. Wskazanie działań zapobiegawczych (profilaktycznych) oraz naprawczych (korekcyjnych) w stosunku do zachowań dzieci sprawiających trudności wychowawcze i przejawiających agresję.
4. Uświadomienie rodzicom dziecka ich roli w procesie wychowawczym i wypracowanie metod współpracy pomiędzy przedszkolem a rodzicami w pokonywaniu trudności wychowawczych.

II ZAKRES PROCEDURY

Niniejszy dokument reguluje zasady postępowania nauczycieli i pracowników niepedagogicznych wobec dziecka przejawiającego agresywne zachowania w przedszkolu.

III DEFINICJA AGRESJI

Większość psychologów przez agresję rozumie każde zamierzone działanie – w formie otwartej czy symbolicznej mające na celu wyrządzenie komuś szkody, straty, bólu fizycznego lub cierpienia moralnego.

IV FORMY DZIECIĘCEJ AGRESJI

1. Agresja fizyczna – polega na ataku fizycznym bądź obronie. Jej przyczyną często bywa konflikt o zabawkę lub pomysł na zabawę. Przejawia się zarówno biciem, kopaniem, szczypaniem, gryzieniem, jak i wrywaniem sobie zabawki, popychaniem, rzucaniem i niszczeniem przedmiotów.
2. Agresja werbalna – polega na konfrontacji słownej związanej z wyzwiskami, a także z obwinianiem, skarżeniem, lamentowaniem. Są to także: kłótnie, obraźliwe słowa, prowokowanie.
3. Agresja pośrednia (cicha) – występuje wtedy, gdy dziecko wyłącza się z komunikacji, świadomie ignoruje i wyraża przesadnie brak zainteresowania innymi dziećmi. Sygnalizuje antypatię i broni się przed kontaktem społecznym, przygotowuje w tajemnicy przykry dowcip.
4. Agresja relacji – może prowadzić do wykluczenia z grupy pewnych osób,

V REGUŁY POSTĘPOWANIA WOBEC PRZEJAWÓW DZIECIĘCEJ AGRESJI

1. Nauczyciel, jak i inny pracownik przedszkola zobowiązany jest do przeciwstawiania się przejawom agresji ze strony wychowanków.
2. Podejmując interwencję wobec agresywnego dziecka, należy dążyć do zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim wychowankom, a także sobie.
3. Podejmując interwencję wobec agresywnego dziecka, należy powstrzymać się od przejawiania w stosunku do niego agresji fizycznej i słownej (nie należy obrażać dziecka, zawstydząć; ocenie podlega zachowanie, a nie osoba). Reakcja powinna być stanowcza, a przekaz słowny i jasny.
4. W sytuacji koniecznej nauczyciel ma prawo użyć chwytu, aby powstrzymać dziecko przed zadaniem ciosu innej osobie, w celu rozdzielenia bijących się dzieci czy pozbawienia dziecka niebezpiecznego przedmiotu, jeśli odmawia ono jego dobrowolnego oddania.
5. Działaniom skierowanym na usunięcie bezpośredniego zagrożenia powinna towarzyszyć próba wyciszenia dziecka poprzez rozmowę, odwrócenie uwagi dziecka.
6. W przypadku, gdy próba uspokojenia dziecka nie skutkuje, nauczyciel prosi o pomoc innego pracownika przedszkola. Następnie ustala, kto będzie sprawował opiekę nad grupą, osobą poszkodowaną oraz dzieckiem wykazującym agresywne zachowanie.
7. Nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo pozostałym dzieciom poprzez odizolowanie agresywnego dziecka. Jeśli istnieje taka konieczność nauczyciel wyprowadza agresywne dziecko z sali. W sytuacji braku możliwości odizolowania dziecka agresywnego, dopuszcza się wyprowadzenie pozostałych dzieci z sali zajęć, pod opieką pod opieką pracownika przedszkola.
8. Dzieciom, przeciwko którym skierowana była agresja, w razie doznania przez nich krzywdy powinna zostać udzielona pomoc. Nauczyciel zawiadamia o zdarzeniu rodziców dzieci poszkodowanych.
9. Nauczyciel przeprowadza rozmowę z dzieckiem przejawiającym zachowanie agresywne mającą na celu opisanie zdarzenia, odwołanie do kodeksu grupowego w celu ustalenia poprawnego zachowania.
10. Fakt agresywnego zachowania dziecka nauczyciel odnotowuje w karcie obserwacji dziecka lub w formie notatki służbowej dziecka oraz zgłasza bezpośrednio rodzicowi/prawnemu

opiekunowi. Osoba podejmująca interwencję, niebędąca wychowawcą grupy, do której uczęszcza wychowanek, informuje o zdarzeniu wychowawcę, sporządza notatkę ze zdarzenia, którą przekazuje do podpisu rodzicom.

11. O sytuacji związanej z agresywnym zachowaniem dziecka nauczyciel powiadamia dyrektora.
12. Jeżeli zachowanie agresywne dziecka powtarza się rodzic/opiekun prawny podpisuje zgodę na wdrożenie przez przedszkole działań w przypadku wystąpienia u dziecka zachowań agresywnych zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu jego samego, innych dzieci lub nauczycieli i innych pracowników przedszkola (załącznik nr 1).
13. Jeżeli wybuch agresji fizycznej powtarza kilkakrotnie w ciągu dnia, przedszkole informuje rodziców o zachowaniu dziecka i prosi o interwencję w celu wyciszenia dziecka lub zabrania dziecka z przedszkola.
14. Wychowawca dziecka sprawiającego trudności wychowawcze podejmuje działania w celu organizacji dla dziecka oraz ewentualnie także dla jego rodziców form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

VI ROZPOZNANIE PRZYCZYN I ŹRÓDEŁ MAJĄCYCH WPŁYW NA ZACHOWANIE DZIECKA, WSPOMAGANIE ROZWOJU DZIECKA

Nauczyciel podejmuje działania zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemów dziecka:

1. Ustala wspólnie z dziećmi zasady zachowania w formie kodeksu grupowego obowiązującego w grupie/przedszkolu, przypomina je i regularnie odwołuje się do nich w codziennych sytuacjach.
2. Doprowadza do rozwiązania konfliktu między dziećmi poprzez opis zdarzenia przez obydwie strony, nazwanie emocji, podjęcie próby negocjowania rozwiązania.
3. Obserwuje zachowania dziecka w celu egzekwowania ustaleń i zapewnienia bezpieczeństwa innym dzieciom; zapisuje swoje obserwacje w dokumentacji obserwacji pedagogicznych.
4. Dokonuje wstępnej diagnozy i ustalenia przyczyny powtarzających się zachowań niepożądanych, w tym agresywnych, na podstawie poczynionych obserwacji rozmów z rodzicami.
5. Za zgodą rodziców organizuje obserwację zachowania dziecka, sytuacji wychowawczej w grupie przez psychologa (w przypadku powtarzających się sytuacji kryzysowych).
6. Wychowawca dziecka sprawiającego trudności wychowawcze podejmuje działania w toku bieżącej pracy mające na celu eliminację trudności i rozwiązanie problemów dziecka.
7. Zgłasza dyrektorowi potrzebę objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
8. Dyrektor organizuje formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a nauczyciele wraz ze specjalistami opracowują indywidualny program wspierający dziecko.

VII WSPÓŁPRACA ZE ŚRODOWISKIEM RODZINNYM

1. W przypadku powtarzających się przejawów agresji i innych zachowań powodujących trudności wychowawcze, nauczyciel podejmuje ścisłą współpracę z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka.
2. Podczas rozmowy indywidualnej nauczyciel informuje rodziców/prawnych opiekunów o dotychczas podjętych działaniach ukierunkowanych na eliminację niepożądanych zachowań dziecka.
3. Dyrektor, nauczyciel, psycholog oraz pedagog specjalny wspólnie z rodzicami/opiekunami prawnymi, opracowuje plan działań w celu wyeliminowania niepożądanych zachowań (czynności, zadania oraz metody pracy podejmowane zarówno w przedszkolu, jak i w środowisku rodzinnym) w formie kontraktu sytuacyjnego.

4. Nauczyciel zachęca rodziców/prawnych opiekunów do stosowania wypracowanych wspólnie metod wychowawczych w domu rodzinnym. Na bieżąco wspomaga rodziców w pracy wychowawczej z dzieckiem, m.in. poprzez doradztwo w zakresie dobrych praktyk wychowawczych, wskazanie odpowiedniej literatury, proponowanie odpowiednich zabaw i ćwiczeń do realizacji w środowisku rodzinnym, przekazanie informacji o instytucjach wspomagających rodzinę.
5. W przypadku nieskuteczności podejmowanych przez przedszkole działań i niemożliwości przezwyciężenia w dłuższym okresie trudności wychowawczych w szczególności, jeśli zachowanie dziecka powoduje stałe zagrożenie dla innych wychowanków, a ze strony rodziców dziecka brak jest stałej współpracy, nieprzestrzegania zapisów zawartego kontraktu sytuacyjnego oraz obserwuje się inne zaniedbania obowiązków rodzicielskich dyrektor rozważa poinformowanie o sytuacji Sądu Rodzinnego w Gorzowie Wielkopolskim oraz Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie.
6. W przypadku nieskuteczności podejmowanych przez przedszkole działań i niemożliwości przezwyciężenia w dłuższym okresie trudności wychowawczych, w szczególności, jeśli zachowanie dziecka trudnego powoduje stałe zagrożenie dla innych wychowanków, rada pedagogiczna rozważa możliwość skreślenia dziecka z listy wychowanków przedszkola.

VIII DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE PRZEDSZKOLA

1. Przedszkole realizuje roczny plan pracy przedszkola w którym uwzględnione są Prawa Dziecka oraz obowiązujące w społeczeństwie wartości i normy zachowania.
2. Na początku roku szkolnego wychowawcy grup omawiają z rodzicami wszystkich dzieci wzajemne relacje między przedszkolem a środowiskiem rodzinnym dziecka, przedstawiają prawa i obowiązki w zakresie współdziałania w procesie wychowawczym oraz zakres odpowiedzialności za zachowanie dziecka.
3. Nauczyciele wspólnie z dziećmi ustalają na początku roku szkolnego kodeks grupowy, który w sytuacji konfliktowej lub zagrażającej bezpieczeństwu dzieci przypomina ustalenia i odwołuje się do nich.
4. Nauczyciele realizują zajęcia na temat wartości, stwarzają sytuacje edukacyjne, wykorzystując aktywizujące metody pracy, dzięki którym dzieci poznają wartości, uczą się je rozumieć i stosować.
5. Nauczyciele tworzą klimat wychowawczy zapewniający dzieciom bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne.
6. Nauczyciele poprzez zabawy kształtują inteligencję emocjonalną w zakresie rozpoznawania emocji i radzenia sobie z nimi; kształtują świadomość siebie - swoich zainteresowań, upodobań, woli, wzmacniają samoocenę, uczą zasad przebywania w grupie, zachęcają do wyzwań i podejmowania zadań.

IX OSOBY PODLEGAJĄCE PROCEDURZE

Do przestrzegania niniejszej procedury zobowiązani są rodzice dziecka, nauczyciele i pracownicy przedszkola.

Gorzów Wielkopolski,

Wyrażam zgodę na zastosowanie wobec mojego dziecka

.....
(imię i nazwisko dziecka)

poniższej działań w przypadku wystąpienia u dziecka zachowań agresywnych zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu jego samego, innych dzieci lub nauczycieli i innych pracowników przedszkola:

1. Polecenie ustne powtórzone w razie potrzeby.
2. Próba podjęcia wykonania prośby razem z dzieckiem (bycie blisko, wzięcie dziecka za rękę).
3. Odsunięcie/wyciszenie dziecka w sytuacji problemowej - prośba, by dziecko chwilę odpoczęło na krzeselku, bądź wyprowadzenie z sali i pozostanie poza grupą pod opieką dorosłego do czasu, gdy dziecko się uspokoi.
4. Przytrzymanie dziecka np. za rękę, zabezpieczenie przed kopnięciem czy biciem przez dziecko znajdujących się w pobliżu osób.

.....
(podpis rodziców/prawnych opiekunów)